

Nr 44.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag för budgetåret 1952/53 till lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård; given Stockholms slott den 18 januari 1952.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Sam. B. Norup.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen föreslås, att inkomstgränsen för erhållande av bidrag till täckande av kostnaderna för djursjukvård den 1 januari 1953 skall höjas från 3 500 kronor till 4 500 kronor. I samband därmed förordas att den del av kostnaderna för sjukbesök, som vederbörande djurägare själv skall bära, skall höjas från 10 till 15 kronor.

För utbetalande av dylika bidrag hemställs för budgetåret 1952/53 om ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 18 januari 1952.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, DANIELSON, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Norup.

För innevarande budgetår har till lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård anvisats ett förslagsanslag av 700 000 kronor. Belastningen å anslaget under budgetåret 1950/51 uppgick till 989 954 kronor.

Enligt bestämmelserna för anslagets användning (kung. nr 164/1946, ändrad genom nr 671/1949) gäller såsom huvudregel, att statsbidrag må åtnjutas av djurägare, vars till statlig inkomstskatt taxerade inkomst ej överstiger 3 500 kronor och vilken ej heller påförts statlig förmögenhets-skatt. Avgörande är därvid i regel taxeringen året närmast före det, då sjukbesöket företages. Därest emellertid djurägaren icke kan förete debetsedel å slutlig skatt på grund av nämnda taxering samt det kan antagas att debetsedeln förvaras hos arbetsgivare för verkställande av löneavdrag för kvarstående skatt, må frågan, huruvida förutsättningarna för åtnjutande av statsbidrag äro för handen, bedömas med utgångspunkt från taxeringen under andra året före det, då sjukbesöket äger rum.

Bidrag utgår till bestridande av den del av veterinärarvodet och rese-kostnaden, som överstiger 10 kronor.

I årets statsverksproposition (IX ht punkt 83) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1952/53 beräkna ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor.

Jag torde nu ånyo få anmäla denna fråga.

I skrivelse den 31 augusti 1951 har *veterinärstyrelsen* hemställt, att anslaget för budgetåret 1952/53 skall höjas till 800 000 kronor. Styrelsen anför, att den höga belastningen under budgetåret 1950/51 föranletts av de förmånligare bidragsgrunder, som genomfördes från och med den 1 januari 1950. Medelsåtgången under anslaget kan enligt styrelsen komma att va-

riera inom tämligen vida gränser. Den torde dock hädanefter kunna förväntas ligga å en sådan nivå, att en höjning av anslaget är påkallad. Tills vidare förordas en uppräknig med 100 000 kronor.

I remissutlåtande den 10 oktober 1951 över veterinärstyrelsens framställning har *statskontoret* erinrat om att i 1951 års statsverksproposition föreslogs att bidraget till djurägare, vars till statlig inkomstskatt taxerade inkomst översteg 2 500 men ej 3 500 kronor, skulle begränsas till belopp motsvarande hälften av veterinärkostnaderna (IX ht 1951 s. 147). Förslaget bifölls emellertid icke av riksdagen. Statskontoret uttalar nu att man — för att åstadkomma en minskning av utgifterna under anslaget — ånyo bör överväga nämnda förslag. Skulle emellertid nuvarande bidragsgrunder bibehållas oförändrade, bör enligt ämbetsverkets mening anslaget med hänsyn till belastningen uppräknas med minst 300 000 kronor.

I framställning den 6 oktober 1951 har *Hushållningssällskapens förbund* hemställt att de inkomst- och förmögenhetsgränser, vilka ej få överskridas om bidrag från förevarande anslag skall utgå, skola justeras. Till stöd för detta förslag åberopas den betydande försämring av penningvärdet som inträtt sedan de nu gällande bestämmelserna beslötos. Följden av denna anges nämligen ha blivit, att många djurägare nu icke kunna få bidrag, ehuru deras reella inkomst eller förmögenhet understiger vad som vid bestämmelsernas fastställande ansågs böra utgöra övre gräns för rätten till bidrag. Tillika påpekas att de — särskilt i Norrland — stora avstånden mellan veterinärernas stationeringsorter ofta medföra, att kostnaderna för djursjukvården bli orimligt betungande för de djurägare, vilka enligt nu gällande föreskrifter icke kunna erhålla statsbidrag. Denna olägenhet har på senare tid gjort sig alltmera märkbar på grund av de ökade resekostnaderna.

Jag torde i detta sammanhang få erinra att *riksdagens revisorer* i sin berättelse över den år 1951 av dem verkställda granskningen angående statsverket framhållit, att utgifterna under anslaget till lindring i mindre bemädlades kostnader för djursjukvård undergått en oavlätlig och mycket kraftig stegring. Revisorerna uttala i anslutning härtill, bland annat, att sådana möjligheter till besparingar böra tillvaratagas, vilka icke inverka hämmande på verksamheten. En dylik möjlighet ligger enligt revisorerna däruti att veterinärerna, när tillfälle därtill föreligger, eftersträva att förlägga flera sjukbesök till en och samma resa, varigenom resekostnaderna, vilka utgöra den övervägande delen av dessa sjukvårdskostnader, skulle kunna avsevärt nedbringas.

Hushållningssällskapens förbund har vidare i sin nyssnämnda framställning den 6 oktober 1951 föreslagit att ersättning för vissa kostnader för anlåtande av veterinär skall kunna utgå även i ett annat fall, nämligen då en djurägare inom visst veterinärdistrikt på grund av att tjänsteveterinären i detta åtnjuter semester eller annan ledighet tvingas anlita veterinär

från annat distrikt och detta medför att resekostnaderna bli högre än de skulle ha blivit vid anlitan­de av den ordinarie veterinären. Förbundet anser att merkostnaden i dylika fall bör ersättas av statsmedel utan hänsyn till djurägarens inkomst- och förmögenhetsförhållanden. Förbundet erinrar slutligen om att det redan tidigare framlagt förslag i sådant syfte.

Departementschefen.

Någon anledning att nu, på sätt statskontoret ifrågasatt, skärpa bestämmelserna om förutsättningarna för erhållande av här ifrågavarande bidrag föreligger enligt min mening ej. I stället anser jag, såsom jag redan fram­hållit i årets statsverksproposition (IX ht s. 170), att den förändring i penningvärdet, som inträtt efter det de nu gällande bidragsbestämmelserna be­slötos, gör en justering av dessa bestämmelser i motsatt riktning påkallad. Något omedelbart behov av en sådan justering föreligger visserligen ej. Jag vill erinra om att enligt gällande bestämmelser det avgörande för huruvida en viss djurägare skall vara bidragsberättigad eller ej är storleken av den senast taxerade inkomsten respektive förmögenheten. Detta innebär att bi­dragsrätten i praktiken under år 1952 kommer att baseras på 1951 års taxer­ing, vilken i sin tur bygger på inkomsterna under år 1950. I betraktande av den pris- och lönestoppspolitik, som fördes under sistnämnda år, torde något behov av en ändring av bidragsgränserna följaktligen icke kunna anses föreligga, såvitt gäller bidragsgivningen under år 1952. Förhållandet blir emellertid ett annat, då man skall övergå till att basera prövningen av bidragsrätten på 1952 års taxering, d. v. s. på inkomst- och förmögenhets­förhållandena under år 1951. Med hänsyn till den allmänna kostnadssteg­ring och ökning av de nominella inkomsterna, som ägt rum under sist­nämnda år och som kan förväntas ske under innevarande år, synes det befogat att den nuvarande inkomstgränsen då skall justeras uppåt, förslags­vis från 3 500 till 4 500 kronor till statlig inkomstskatt taxerad inkomst. Höjningen torde av skäl som nyss angivits böra träda i kraft den 1 januari 1953.

Vad härefter angår förmögenhetsgränsen torde även här den förändring, som inträtt i penningvärdet, göra en justering uppåt motiverad. Något större behov av en sådan justering torde dock ej göra sig gällande, så länge taxer­ingen till statlig förmögenhetsskatt är baserad på de hittillsvarande taxer­ingsvärdena å jordbruksfastigheter. Anledning synes därför ej föreligga att för närvarande vidtaga någon ändring på denna punkt.

De skäl, som motivera en höjning av inkomstgränsen, synas även kunna anföras för en höjning av det belopp, som djurägaren själv skall gälda vid sjukbesök. Jag förordar därför att sagda belopp skall höjas från 10 till 15 kronor.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga den författningsänd­ring, som blir nödvändig vid bifall till vad jag nu föreslagit.

Vad härefter angår den fråga om ersättning för merkostnader vid anli­tande av veterinär utanför det egna veterinärdistriktet, som Hushållnings-

sällskapens förbund väckt, kan jag väl förstå de synpunkter, som ligga till grund för förbundets förslag. Enligt min mening tala emellertid övervägande skäl emot förslaget. Jag vill sålunda till exempel framhålla, att resekostnaderna även under normala förhållanden, d. v. s. då tjänsteveterinären i det egna distriktet anlitas, kunna variera ganska avsevärt för olika djurägare, beroende bland annat på distriktets storlek och på avståndet mellan djurägarens bostad och distriktsveterinärens stationeringsort. Det kan därför mycket väl inträffa att en djurägare i ett större distrikt, som anlitar tjänsteveterinären i det egna distriktet, får vidkännas större resekostnader än en djurägare i ett mindre distrikt, vilken i ett visst fall nödgas anlita veterinär utanför sagda distrikt. Frågan om en utjämning i fråga om veterinärkostnader kan följaktligen ej lösas genom införande av en bestämmelse av det slag som förbundet förordat. Jag vill även erinra om att Kungl. Maj:t genom beslut den 13 april 1951 avslagit en tidigare gjord framställning av förbundet av samma innehåll som den nu föreliggande. Någon anledning att frånga den ståndpunkt Kungl. Maj:t sålunda intagit finnes enligt min mening icke.

Vad slutligen angår medelsanvisningen för nästa budgetår torde anslaget med hänsyn till belastningen under budgetåret 1950/51 böra höjas med 300 000 kronor till 1 000 000 kronor. I anslutning till vad riksdagens revisorer i sin berättelse över den år 1951 av dem verkställda granskningen angående statsverket uttalat rörande ifrågavarande bidrag vill jag — utan att därmed föregripa ställningstagandet till vad revisorerna anfört i frågan — framhålla angelägenheten av att kostnaderna, i den mån så är möjligt utan åsidosättande av djurägarnas berättigade anspråk, skola hållas nere genom en ändamålsenlig planering av resorna.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård* å riksstaten för budgetåret 1952/53 under nionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall och förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Gunnar Eklund.